

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Cilt:1

Birinci İnikat

1 Teşrinisani 1927 Salı

MÜNDERECAT

	Sayfa		Sayfa
1. — TAHLİFLER	2	2. — Reisicumhur intihabatı	3
1. — Azayı kiramın tahlifi	2	3. — NUTUKLAR	3
2. — Reisicumhur Hazretlerinin tahlifleri.	3:4	1. — Reis Kâzım Paşanın nutukları	3
2. — İNTİHAPLAR	2	2. — Reisicumhur Hazretlerinin nutukları	4
1. — Riyaset Divanı intihabatı	2		

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : Saat : 9,40

REİS : Reisi muvakkat : Hasan Bey (Trabzon)

MUVAKKAT KÂTİPLER : Emin (Bey (Balıkesir), Ferit Ceâl Bey (Urfa), Emin Arslan Bey (Denizli)

REİS — Büyük Millet Meclisinin birinci celsesi açıldı.

1. TAHLİFLER

1. — Azayı Kiramın Tahlifi

REİS — Nizamnamei dahilinin ikinci maddesi mucibince, Teşkilatı Esasiye Kanununun 16 ncı maddesinin ahkâmı umumiyesine mebusanı kiramın hürufu heca sırasıyla tahlifleri icab ediyor. Tahlife başlıyoruz.

SABRÎ BEY (Manisa) — Reis Beyefendi, yeminin şeklini Kâtip Bey okusun. Hepimiz (Vallahi) der otururuz. Bu evvelce de tatbik olunmuştur. Daha kısa olur.

REİS — Yeminin sureti kürsüde vardır. Birer birer tahlif şarttır.

(Artvin Dairei İntihabiyesinden itibaren azayı kiramın tahlifleri icra edilmiştir.)

REİS — Efendim, yemin etmeyen arkadaş kaldı mı? (Zatıâliniz sesleri) namevcut arkadaşlar ve ben-deniz bilâhare yemin edeceğiz.

2. — İNTİHAPLAR

1. — Riyaset Divanı intihabatı.

REİS — Divanı Riyaset intihabına başlıyoruz. Malumu âliniz bir reis, üç reis vekili, dört kâtip, üç idare âmiri için ayrı ayrı rey verilmesi lazım. Kutuları gezdirecekler. Bu suretle nizamnamenin maddesi temin edilmiş olur. Evvela bir reis, sonra reis vekilleri, ondan sonra da dört kâtip, üç idare âmiri için ayrı ayrı rey vereceksiniz efendim. Tasnifi ârâya memur olacak arkadaşları kura ile tefrik ediyoruz efendim.

İhsan Paşa (İstanbul), Doktor Kâzım Bey (Denizli), İsmail Bey (Ordu), Riyaset ârâsını tasnife memurdur. Kâzım Bey (Aksaray), Kâmil Bey (İstanbul), Nevzat Bey (Konya), Reis vekilleri ârâsını tasnife memurdur. Mithat Bey (Maras), Asım Bey (Artvin), Ali Münüf Bey (Mersin), Divan kâtiplerinin tasnifi ârâsına memurdur. İrfan Ferit Bey (Kayseri), Doktor Burhanettin Bey (Kayseri), Fuat Bey (Rize), İdare heyeti âmirlerinin ârâsını tasnife memurdur.

Reyini istimal etmeyen zevat varsa lütfen etsinler efendim. İstihali ârâ muamelesi hitam bulmuştur.

Divanı Riyaset intihabatının netayicini arz ediyorum :

Büyük Millet Meclisi Riyaseti için icra kılınan intihabatta 264 rey ile Kâzım Paşa (Karesi) intihap edilmiştir. (Alkışlar)

Reis vekilleri intihabatında sandıkta 277 rey zuhur etmiştir. Hasan Bey (Trabzon), İsmet Bey (Çorum), Refet Bey (Bursa) 277 rey ile reis vekilleri olmak üzere intihap edilmişlerdir.

İdare âmirleri sandığında 280 rey bulunmuştur. 280 rey ile idare amirliklerine Tevfik Kâmil Bey (İstanbul), Şükrü Bey (Biga), Kâmil Bey (İzmir) intihap edilmişlerdir.

Divanı Riyaset kitabeti intihabatında sandıkta 273 rey vardır. Bir rey de bilâhara zuhur etmiştir. Bu rey hesaba ithal edilmemiştir. 273 rey ile Ruşen Eşref Bey (Afyonkarahisar), Necip Ali Bey (Denizli), Ali Bey (Rize) ve 272 rey ile İshak Refet Bey (Diyarbakır) kâtipliğe intihap edilmişlerdir.

(Kâzım Paşa Karesi alkışlar arasında Riyaset makamına ve yeni Divanı Riyaset kâtipleri de yerlerine geçtiler.)

3. — NUTUKLAR

1. — *Reis Kâzım Paşanın nutukları.*

REİS KÂZİM PAŞA (Karesi) — Muhterem efendiler, Türkiye Büyük Millet Meclisinin Riyaseti gibi pek mühim bir vazifeyi bana tevdi ettiğinizden dolayı çok mütehasis ve müteşekkirim. Cumhuriyet idaremizin feyzli ve mesut inkişafı içinde Medenî Kemale doğru şuurla yürüyen kudretli milletimizin ve onun idaresinin ve onun idaresinin yegâne mümessil ve tecelligâhı olan Meclisi Âlinizin bu itimat ve teveccühüne lâıyk olmaya bütün dikkat ve samimiyetimle çalışacağım. (Alkışlar, Allah muvaffat etsin sesleri) Bu şerefli vazifenin vicdanî icabatı mesaimme hakim olacağına itimat buyurunuz. (Alkışlar) Müzaharetleriniz muvaffakiyetimin en kıymetli mesnet ve amili olacaktır.

Efendiler, Memleketimizin reha ve itilâsında bundan evvelki Büyük Millet Meclisleri gibi pek yüksek ve muvaffakiyetli hizmetler ifa edeceği tabii olan üçüncü Büyük Millet Meclisinin ilk içtimaı açılırken siz aziz arkadaşlarımı hürmet ve muhabbetle selâmlar ve alkışlarım. (Alkışlar)

2. — *Reisicumhur İntihabı*

REİS — Efendim, şimdi Reisicumhur intihabı yapılacaktır. Buraya bir kutu konulacak elifba sırasıy-

le isimler okunacak, her ismi okunan zat reyini istimal ettikten sonra netice tebliğ edilinceye kadar tekrar salondaki mevkiine oturacaktır. Arâ Meclis salonunda ve herkesin huzurunda, kur'a ile intihap edilecek dokuz zat tarafından tasnif edilecek ve netice anlaşıldıktan sonra Riyaset, keyfiyeti Reisicumhur hazretlerine arz ve tebliğ edecektir. İsimleri okunan zevat sırasıyla reylerini istimal buyursunlar ve yerlerine avdet etsinler. (Artvin dairei intihabiyesinden istihali ârâya başlandı.) Rey vermeyenler varsa lütfen reylerini istimal buyursunlar. Âra istihali hitam bulmuştur. Yozgat Mebusu Tahsin Bey, Ankara Mebusu Ali Bey, Kırşehir Mebusu Hazım Bey, Afyonkarahisar Mebusu Ruşen Eşref Bey, Kocaeli Mebusu Selâhatin Bey, Çanakkale Mebusu Mehmet Bey, İstanbul mebusu Ahmet Rasim Bey, Kastamonu mebusu Hasan Fehmi Bey, ve Kırşehir Mebusu Lütü Müfit Bey, Reisicumhur intihabı hakkındaki reyleri tasnif edeceklerdir.

Sonra reyleri bir kâğıda yazarak imza edip vereceklerdir.

Neticei ârâyı arz edeceğim: 288 zat reye iştirak etmiştir. Muamele tamamdır. Gazi Mustafa Kemal hazretleri 288 rey ile müttetikân Reisicumhur intihap edilmiştir. (Şiddetli ve süretli alkışlar) Bu gün saat 14 de içtima edilmek üzere celseyi tadil ediyorum.

Hitamı celse; Saat : 12,40

İKİNCİ CELSE

Açılma Saati; Saat : 14.00

REİS : Kâzım Paşa

KÂTİPLER : Ruşen Eşref Bey (Afyonkarahisar), Necip Ali Bey (Denizli), Ali Bey (Rize), İshak Refet Bey (Diyarbakir)

REİS — İkinci celseyi açıyorum.

2. — *Reisicumhur Hazretlerinin tahlifleri.*

(Reisicumhur Gazi Mustafa Kemal Paşa hazretleri şiddetli ve süretli alkışlar arasında Riyaset kürsüsüne geçtiler ve berveçhi ati şekilde yemin ettiler.)

(Reisicumhur sıfatıyla Cumhuriyetin kanunlarına ve Hâkimiyeti Milliye esaslarına riayet ve bunları müdafaa, Türk milletinin saadetine sadıkane ve bütün kuvvetimle sarfı mesai, Türk Devletine teveccüh edecek her tehlikeyi kemali şiddetle men, Türkiye'nin şan ve şerefini vikâye ve ilâya ve deruhde etti-

ğim vazifenin icabatına hasrı nefis etmekten ayrıl-
mayacağıma (Vallahi) (Şiddetli alkışlar)

2. — *Reisicumhur Hazretlerinin nutukları.*

Büyük Millet Meclisinin muhterem azası, Türkiye Reisicumhurluğuna ikinci defa intihap olunmakla mübahiyim. Büyük bir milletin fazilet, istikamet ve isabet evsafını tecessüm ettiren Cumhuriyet Riyasetinin benden ne kadar ağır ve ciddi vazaif talep ettiğini kalp ve vicdanımda tamamen ihata ve idrak ediyorum.

Geçen senelerdeki mütevaziane fakat sadıkane gayretlerimizin Büyük milletimiz tarafından civanmerdane ve âlicanabane takdir ve teşciini ifade eden bu yeni itimatı Devlet ve milletimize çok hizmetler ifa ederek ödemeye çalışacağım. (Alkışlar)

Her şeyden evvel, Büyük Türk milletine borçlu olduğum nihayetsiz şükranlarımı onun büyük Meclisine hitabettiğim minnet ve şükran ile ifade ve hulâsa etmeyi mukaddes bir vazife addederim.

Azayı kiram;

İkinci defa Riyaseti Cumhur devresini idrakte hissettiğimiz fahir ve sürur, bilhassa Cumhuriyetin saadet ve tealiye namzet olan yeni bir devresine kavuşmak mazhariyetindedir. İstiklâl, Milliyet ve Muzafferiyet temellerinden tülûğ ve kıyam eden Cumhuriyet, dört sene zarfındaki azimkârane ıslahat ve inkişafaatı ile ne kadar sağlam esasata müpteni ve aziz Türk milletinin nasıl candan aradığı bir şekli devlet olduğunu izhar ve ispat eyledi. (Alkışlar)

Her esas tebeddülde mütereddüt zihinlere varit olabilecek endişeler geçen senelerin füyuzatı ile tamamen mündefi olmuş ve Türk milletini, dahilen ve haricen kavi ve müstakar bir devlete sahip eylemiştir.

Cumhuriyetin yeni devresinin bu şerait altında idrak olunması hissiyat ve vicdaniyatımızı iftihar ve itimat ile meşbu eylese revadır.

Aziz arkadaşlarım;

Cumhuriyetin dahili ve harici siyaseti, istikbalde dahi haysiyet, kuvvet ve istikamet ile ve Türk milletinin kudretlerini onun refah ve inkişafı için tevcih ve teksif eylemekle temayüz edecektir. (Alkışlar, Bravo sesleri)

Cumhuriyetin mevcudiyet ve rasanetini ve milletin âli menafiini dahili ve harici herhangi bir kasta karşı her an müdafaaya hazır bulunarak hariçte dostluklara ve sulhcuyane mesaiye müzahir ve vefakâr ve dahilde vatandaşların emnü asayiş içinde gayret ve inkişafına hadim olmak, yeni faaliyet devresinden dahi beklediğimiz asıl gayedir. (Alkışlar)

Bu gaye ile Büyük Millet Meclisini bekleyen yeni vazaifin dahi, vazih olmakla beraber, ne derece vasi olduğuna temas ve işaret etmiş oluyorum.

Azayı kiram;

Büyük Millet Meclisi, Türk milletinin asırlar süren taharriyatının hulâsası ve onun bizzat kendisini idare etmek şuurunun canlı timsalidir. (Alkışlar)

Türk milleti; mukadderatını Büyük Millet Meclisinin kifayetli ve vatanperver eline tevdi ettiği gündən itibaren karanlıkları sıyrıp kaldırmış ve ümitleri boğan felâketlerden milletlerin gözlerini kamaştıran güneşler ve zaferler çıkarmıştır. (Alkışlar)

Üçüncü Büyük Millet Meclisinin faaliyet devresi hamiyet ve himmetinizle Türk milletinin layık ve müstait olduğu faaliyetin yüksek bir merhalesini daha tahakkuk ettireceğine sarsılmaz itimadımız vardır.

İstikbale, nazarlarımız bu itimat ile müteveccih olduğu halde Büyük Millet Meclisinin muhterem azasını selamlar ve naçiz bir ferdi olmakla mağrur bulunduğum Büyük Türk milletine saadetler ve ona hepimiz için güzide ve meşkûr hizmetler temenni ederim. (Şiddetli alkışlar)

REİS — Yarın saat 14.00'te içtima etmek üzere celseyi tatil ediyorum.

Hitamı inikat; Saat : 14.30